

VED HAV OG STRAND SEA AND BEACH

I dette afsnit er samlet seks eksempler, som dyrker og har affinitet til havet, lyset, naturen og udsigten der. På Solnedgangspladsen mødes man, og solens bane er i centrum. I Vadehavscentret kan vi få større indsigt i naturens processer og specifikt Vadehavet, i Marielyst, Hvidovre og Charlottenlund er det rekreation og badeliv, det gælder. Stranden i Charlottenlund giver som noget sjældent, selv om man skulle synes, det er en menneskeret, også kørestolsbrugere mulighed for relativt ubesværet at komme i vandet. Køge Kyst byudvikling baserer sig på den eftertragtede kystnære beliggenhed.

Slangen i disse paradiser er truslen om oversvømmelser ved særlige storme tillige med havoverfladens forventede over meterhøje stigning. Derfor indgår kystsikring også i hovedparten af eksemplerne, ja, det har været medvirkende til, at de har kunnet realiseres.

The six cases in this section celebrate the seaside with its special light, nature and views. The Sunset Square, for example, offers a meeting place, in which the Sun and its orbit take centre stage. The Wadden Sea Centre teaches us about nature's processes and the Wadden Sea in particular, while focus in Marielyst, Hvidovre and Charlottenlund is on recreation and the pleasures of seaside life. The Beach in Charlottenlund remarkably, though it ought to be a given, renders it possible for wheelchair users to enjoy a sea bath with relative ease. Køge Kyst's urban development draws inspiration from the proximity to the sea.

The serpent in all these paradises is the risk of flooding in stormy weather and the forecast sea-level rises of several metres. Which is why coast protection forms part of most of these examples, and in several has been a prerequisite for the realization.

GRØN KULTURARV GREEN HERITAGE

Transformationsprojekter, hvor man bør værne om vores grønne kulturarv, er særligt forpligtigende. Hvor der foreligger et anerkendt landskabsarkitektonisk værk, undersøges historien bag, eksisterende værdier registreres, og forsvundne efterforskes, før transformationsprojektet sættes i værk. I de to herregårdslandskaber De fem Halder og Moesgaard Museum udgør formidling af områdets historie en vigtig del. Den kongelige køkkenhave ved Graasten Slot er derimod nyanlagt og helt i tråd med tidens ambitioner om selv at dyrke vore grøntsager, hvilket er forbilledligt. Vores minde- og begravelsestradition – og dermed de danske kirkegårde – er under stærk forandring, hvilket ses på Tøndering Kirkegård og Farum Skovkirkegård; begge eksempler har et mere naturpræget udtryk, end vi er vant til. Den romantisk-landskabelige havekultur gennem 1800-tallet illustreres med en gendigtet have ved Bakkehusmuseet og udviklingen af Munke Mose ved Odense Å. Enghaveparken fra 1928 har i den tids nyklassicistiske stil bevaret de seks haverum med rosen- og staudehave samt lege- og boldspilsarealer, men er nu også i meget høj grad klimatilpasset. Ellipsehaverne i Ebeltoft kan ses som en slags hommage til G.N. Brandt og C.Th. Sørensen, en udforskning af deres brug af geometriske former og serier af rum.

Transformation projects which involve the safeguarding of green heritage require a particularly careful approach. If the subject is a prominent landscape architectural work, then its previous history is scrutinized, its existing values recorded and any missing elements investigated before embarking on the project. In the two feudal landscapes The Five Halds and Moesgaard Museum, communicating the area's history is an important part of it all. The royal kitchen garden at Graasten Castle, on the other hand, is a new creation and highly recommendable, as it tallies with the present mantra of growing your own food. Our funereal and commemorative traditions – and thus the Danish cemeteries – are subject to radical change, exemplified by Tøndering Cemetery and Farum Woodland Cemetery; both of these have a more explicit natural element than we are used too. The 19th century's romanticized landscape ideal is explored with a reconstructed garden at Bakkehusmuseet and the development of Munke Mose by Odense River. Enghave Park from 1928 still has its neoclassicist layout with six enclosed spaces, rose and perennial gardens and room for play and games, but now all this is supplemented with a high degree of climate adaptation. The Elliptic Gardens in Ebeltoft may be perceived as a homage to G. N. Brandt and C. Th. Sørensen; an exploration of their love of geometrical forms and spatial sequences.

Moesgaard Museum. Foto Christina Capetillo

ÅBENT LAND OG SKOV OPEN LAND AND FOREST

Gode vandreruter, hvor man ledes gennem varieret terræn, forbi smukke søer og måske historisk interessante fund, er etableret flere steder. På Nordbornholm fører en ny sti fra Hammershus gennem et større helleristningsfelt og forbi udsigtsplatforme til Allinge. Ved Filsø bringer den ellipseformede bro de besøgende tæt på den eksisterende, smukke natur. Ved Lynghøjsøerne er det derimod bearbejdning i form af terrænmodellering og naturpleje af et tidligere lukket grusgravningsområde, som i fremtiden giver borgere mulighed for at få naturoplevelser og dyrke mange friluft aktiviteter – badning og lystfiskeri, løb og gåture. Solrødgårdssområdet uden for Hillerød huser renseanlæg, genbrugsplads m.m.; ambitionen er at synliggøre energikredsløb, vandrensning og grøn energiproduktion. Med jordvolde, regnvandsgrøfter og hegn er skabt et nyt vådområde med sø og grøfter med udgangspunkt i Slåenbækken og Havelse Å. Skoven op til skolegården ved Skørping Skole er en del af Rold Skov, og den er i projektet 'Wonder Wood' integreret med skolens udearealer gennem en 450 m lang trækonstruktion, der både er sti og rumskabende element.

Attractive hiking trails that take you through different kinds of terrain, past beautiful lakes and even interesting historical finds are offered in several places. On northern Bornholm, a new path leads from Hammershus through a large area with rock engravings, via a number of observation platforms to Allinge. At Filsø, an elliptic bridge brings visitors closer to the beautiful natural surroundings; whereas a more transformative approach, in the form of landscaping and 'naturalization' of a former gravel pit, is applied to the area around the Lynghøj Lakes, where it will bring local citizens closer to nature through a variety of open-air activities, such as bathing, angling, jogging and hiking. The Solrødgård area, outside Hillerød, is home to a water treatment plant, a recycling centre, etc. Here the aim is to visualize energy flows, water treatment and green energy production. In the area around Slåenbæk and Havelse streams, new embankments, rainwater trenches and fences have created a wetland with a lake and ditches. The wood that adjoins the schoolyard in Skørping is part of Rold Forest. Thanks to the project 'Wonder Wood', this has now been integrated with the school's outside areas through a 45-metre-long wooden structure, which serves as part boardwalk, part space-defining element.

Lynghøjsøerne. Foto Martin Hvistendal

EN GRØNNERE BY A GREENER CITY

Vore byer er under stadig fortætning og ombygning. De følgende otte projekter er lineære eller punktvis nedslag i byen, der alle giver meget bedre udendørs opholdsmuligheder og samtidig i høj grad er med til at gøre byen mindre grå og mere grøn. Det er længere stræk centralt i byerne med strøggader og torve som Havnetrappen i Svendborg og Horsens bymidte, og det er omlagte pladsdannelser, der kan inkludere gadeomlægninger og naboarealer, f.eks. aktivitetsplads i Jyllinge, Mariendal kirkeplads og Tåsinge Plads. Eller det kan være steder, der nu i højere grad gøres tilgængelige for alle som skolegården ved Amager Fælled Skole og en administrationsbygningens udearealer, Båndsløjfen i Skanderborg. Smedetoften i København Nordvest er eksempel på en indholdsrig ny lommepark i et tætbebygget kvarter i hastig forandring.

Our cities are in a constant process of densification and rebuilding. The following eight projects are linear or punctual interventions, all of which greatly improve the available outdoor options while producing a greener, less grey urban environment. Either in the shape of long, centrally located stretches with pedestrian streets and squares, such as the harbour steps in Svendborg or Horsens city centre, or as redesigned urban spaces, often including a repaving of streets and neighbouring spaces, as in the activity space in Jyllinge, Mariendal church square or Tåsinge Square. Or in the form of spaces which are increasingly made available to the wider public, such as Amager Fælled School's yard or Båndsløjfen, the grounds of an office complex in Skanderborg. Smedetoften in Copenhagen North-West is an example of an action-packed pocket park situated in a changeable, densely built-up area.

Amager Fælled Skole. Foto Mikkel Eye

OPPE OVER JORDEN ABOVE GROUND

Kampen om pladsen og den stadige fortætning af byen giver sig udslag i, at en del udearealer nu anlægges uden egentlig jordforbindelse, dvs. hævet over terræn. I den nye bydel på halvøen Nordhavn har et otte-etagers parkeringshus fået smuk beplantning i store plantekasser på de 24 meter høje facader, og øverst ligger konditaget Lüders med udsigt over Øresund og byens tage. Over en parkeringsplads på Frederiksberg skaber et dæk båret af søjler plads til en righoldig have, Sansehaven til det sociale center Magnetten, med mange oplevelser for centrets brugere. Tværs igennem bygningskomplekset Nexus løber et grønt strøg, der er en del af en offentlig passage for fodgængere og cyklister mellem baneterrænet og Kalvebod Brygge. Nexus' beplantede terrasser er anlagt på kunstigt opbygget terræn, der bl.a. består af genbrugsglas. Biotope i Lille i Nordfrankrig er ligeledes en administrationsbygning, her i otte etager og med et 5.500 kvm stort, beplantet tagareal med seks terrasserede haver samt balkoner, gårdrum og beplantede facader.

The battle for space and the increasing densification of the city have prompted a number of green spaces to be dislodged from their surroundings, in the sense that they are raised above ground. In the new residential district in Nordhavn, an eight-storey parking facility has vegetation in large planters attached to its tall front, and on top of the building is an activity roof with magnificent views across Øresund and the surrounding city. In Frederiksberg, a platform on pillars contains a sensuous, variegated garden raised high above a parking lot next to the social day centre Magnetten. Through the building complex Nexus runs a green pathway that is part of a public passage for pedestrians and bicycles between the railway terrain and Kalvebod Brygge. Nexus' planted terraces rest on an artificial slope partly made of recycled glass. The Biotope in Lille, France, is another office building, this one eight-storeys high and equipped with a green 5,500-square metre rooftop with six terraced gardens as well as balconies, courtyards and green facades.

Parkeringshus og konditaget Lüders. Foto Rasmus Hjortshøj

DE STORE PLANER LARGE-SCALE PLANNING

I 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne blev store boligbebyggelser opført som montagebyggeri for de almennyttige boligselskaber. Selv om omgivelserne var spatiøse, er en del blevet renoveret flere gange. Ved Gellerupplanen i Aarhus er friarealerne omformet til ét 13 ha stort, sammenhængende, naturpræget område med artsrige beplantninger og nye aktivitetsmuligheder. Remiseparken på 3,5 ha ligger midt i Urbanplanen på Amager, og den nye hovedsti danner rygrad mellem forskellige naturtyper og aktiviteter. Projektet Klimatilpasning i Kokkedal er med sine 60 ha et af de største klimatilpasningsprojekter i Danmark, og ud over at håndtere regnvand omfatter det også 35 udearealsprojekter i forstadsbydelen. Omlægningen af Ballerup Boulevard fra at være en firesporet til tosporet vej har gjort, at det er nemmere at krydse over, og at strækningen er blevet grøn og frodig. Ligeledes er Skovlyskolens omgivelser ændret fra grå til grønne; her er artsrigdom og skybrudssikring i fokus, bl.a. er belægningsgraden reduceret med 40%. Vinderprojektet i en international arkitektkonkurrence i 1994 blev helhedsplan for den 5 km lange Ørestad, der er bygget fra 2000 og frem. Karen Blixens Plads ligger nordligst, Kalvebod Fælled Skole omtrent midtvejs og lomme-parken Mellemrummet allersydligst. Fælles for de tre projekter er, at de er nyskabende, sammenbindende og multifunktionelle.

During the 1960s and early 70s, enterprising social housing associations had large-scale, prefab housing developments built across the country. Although quite spacious, many of these have already been renovated several times. The Gellerup development, outside Aarhus, has been transformed and its 13-hectare grounds converted into one large, coherent nature park with high-diversity plantings and new activities. The 3.5-hectare Remiseparken, a park located in the middle of Urbanplanen on Amager, now has a new main pathway that forms a spine between different nature types and activities. With 60 hectares, the climate adaptation project in Kokkedal is one of the largest of its kind, comprising, apart from rainwater solutions, 35 new outdoor spaces distributed throughout the suburban district. The conversion of Ballerup Boulevard from a four-lane to a two-lane street has made this thoroughfare easier to cross and the whole stretch more green and luxuriant. The Skovly School's surroundings have been given a similar green overhaul, with focus on biodiversity and cloudburst mitigation, which is why the amount of paving has been reduced to 40%. The layout of the 5-km-long Ørestad was based on the winning proposal from an international design competition held in 1994. In the northern end of the district we have Karen Blixen's Square, with the pocket park Mellemrummet to the south and Kalvebod Fælled School somewhere in between. Common to these three projects is their innovative, cohesive multifunctionality.

Ballerup Boulevard. Foto: Torben Eskerod

